

באלול

פרשת שבוע

יבום וחליצה בימינו - זאב נחושתן

מי שמת והניח אחריו צאצאים אשתו אסורה להינשא לאחיו באיסור החמור - כרת. אם לא היו לו ילדים נוצר מצב מיוחד שאיסור הכרת הופך למצוות עשה - יבום. כאשר היבם מסרב לקחת את גיסתו באה החליצה ומשחררת את האישה להינשא לאשר תחפוץ. מלשון התורה ברור שלכתחילה יש להעדיף את הייבום, טקס החליצה מהווה גינוי ליבם הסרבן. אך בתלמוד (מסכת יבמות דף ל"ט ע"ב) אנו מוצאים מחלוקת, מתוך התייחסות למטרת היבום הכתובה בתורה, אבא שאול אומר שמצוות חליצה קודמת ליבום. ליבום יש ערך רק אם הוא נעשה לשם מצוות הקמת המשך לאחיו, אך אם מעורבים בו שקולי כדאיות כגון יופייה של האישה, ממון ועוד, יש חשש שהיבם עובר על איסור כרת. לעומת זאת חכמים סוברים שהיבום עדיף כפי ששמע מציווי התורה. מחלוקת זו מתגלגלת מאז המשנה ועד ימינו. בעדות המזרח העדיפו לכתחילה את היבום ואצל האשכנזים הדעות חלוקות.

וכך כותב הרמב"ם בפירוש המשנה לרמב"ם מסכת בכורות פרק א... "ואפילו נתכוון שלא לשם מצווה, ... שמצות יבום קודמת למצוות חליצה בכל זמן, וכן הלכה."

בעקבותיו פוסק ר' יוסף קארו בשולחן ערוך אבן העזר סימן קס"ה סעיף א: "מצות יבום קודמת למצוות חליצה (וכן פוסקים רבים) וי"א שמצוות חליצה קודמת. לדעתו יבום עדיף אך הוא מביא גם את הדעה החולקת

מעיר הרמ"א בעקבות רש"י ר"ת והטור ופוסקים נוספים... "ואם שניהם רוצים ביבום, אין מניחים אותם לייבם אלא אם כן ניכר וידוע שמכוונים לשם מצווה. וי"א דאם יש לו אשה אחרת, שכופין אותו ומנדין אותו עד שיחלוץ"

אך מצאנו גם פוסקים אשכנזים שהעדיפו יבום, כגון ר' יום טוב ליפמן הלוי הלר בתוספות יו"ט יבמות פרק יא" כן הלכה דלעולם מצוות יבום קודמת, ואפילו יבמה לשם נוי ולשם ממון" (פוסקים נוספים)

בחודש שבט תש"י התכנסה בירושלים מועצת הרבנות הראשית המורחבת ולאחר ארבעה ימי דיונים תקנו תקנות רבות חדשות ובניהם קבעו פה אחד שבא"י אין להתיר יותר יבום רק חליצה, להוציא מקרים בהם מסיבות שונות אין אפשרות לחלוץ.

החלטה זו קוממה את הרב עובדיה יוסף ועל אף היותו בן 30 בלבד יצא נחרצות נגדה. הוא ראה בה פגיעה קשה במנהגי עדות המזרח. בן היתר יצא קצפו על הרשל"צ הרב בן ציון עוזיאל שתמך בהחלטה זו. העובדה שהרב עוזיאל הסמיך אותו לרבנות לא מנעה ממנו לצאת נגדו.

בין היתר בהיותו דיין בפתח תקווה הוא כותב בשו"ת יביע אומר חלק ו אבן העזר סימן יד בתמוז תשי"א "אין כל תוקף להסכמת נשיאי וחברי הרבנות הראשית לישראל שגזרו אומר לבטל לגמרי מצוות יבום, גם מהספרדים ועדות המזרח, ואין להם כל סמכות לכך". הוא מצטט פוסקים אשכנזים שמצדדים ביבום.

ובשו"ת יביע אומר חלק ח - אבן העזר סימן כו בשנת תשל"ד הוא כותב: "בהיותי משרת בקדש בתור הרב הראשי וראב"ד בתל אביב יפו, עשיתי מעשה נגד התקנה הנ"ל, ובבוא לפני מעדות המזרח ומתימן שרוצים לקיים מצוות יבום, אדרבה עודדתי אותם ליבם.... ונוראות נפלאותי ובמיוחד על הגרב"צ עוזיאל, שאיך מלאם לבם לצאת נגד גדולי הפוסקים ומרן הקדוש (ר' יוסף קארו) אשר קבלנו הוראותיו ככל אשר יאמר... ואדרבה מצוה לעודד ולחזק את ידם של הבאים לקיים מצוות יבום, והם ספרדים ומבני עדות המזרח. ואין לי ספק שאהבתו של הראש"ל הגרב"צ עוזיאל לאחד את האומה גרמה לו לקלקל את השורה. כי אין זו תקנה אלא קלקלה".

פוסקים נוספים הצטרפו להתנגדות להחלטה זו ובניהם הרב שלום משאש שהיה הרב הראשי למרוקו ואח"כ רבה של ירושלים בשו"ת שמש ומגן אבה"ע סי' ט"ז סעי' ג

יה"ר שלא תזדקקנה נשות ישראל לא ליבום ולא החליצה. שבת שלום ומבורכת!

גיליון

מס' 1260

פרשת
כי תצא

כניסת שבת: 18:56

יציאת שבת: 19:51

ח' באלול תשפ"ג
25.8.2023

טיאוט בכל יום חמישי

מועד פינוי הגזם:

יום רביעי

30.8.2023

אלול

ימי קבלת קהל במשרדי הוועד

טלי שלומוב-מזכירות ועד

יום ד' – 16:00-19:00

ימים ב' ג' – 09:00-12:30

טלפון 08-8580368

נייד להודעות בלבד

0547624884 יטופלו בשעות

העבודה

כתובת מייל להודעות וחומר

לעלון

svaadshapira@gmail.com

איילה גואטה – מזכירת

הישוב

יום א' – 09:00-14:00

050-6458453 להודעות

בלבד

מיכאל דנינו – אחזקה

052-8883135

יואל נורני – עירוב

050-41699626

מוקד מועצה שפיר 109

08-8600733

במקום להתמקד ברע הנגלה למצוא ולהאיר את כוחות הטוב . אותם לאמץ בדרך החינוכית אליה מכוון המחנך .

בעוד שהמצווה או המרגיל אין להם צורך בהתבוננות פנימית אל ליבו של המתחנך, ואין להם צורך להבחין בין המהות של כל תלמיד ותלמיד, שהרי הם מרוכזים בעצמם כנותני ציוויים, שם הם מתבצרים ומביטים אל התלמידים ממקום גבוה, מתנשא ומנותק. הרי, שלעומתם, המחנך

השעורים יתקיימו בשבת בשעה 13:00

תודה לכל הצוותים המדריכים היקרים
של בני עקיבא ועוז
על ההשקעה במשך כל השנה
מעריכים מאוד תושבי מרכז שפירא

פרשת "כי תצא" היא אחת הפרשות העשירות ביותר במגוון מצוותיה. בין שלל המצוות בפרשה, נבקש להתמקד במצות השבת אבדה, הכוללת הדרכה מוסרית מיוחדת: לא רק שאסור לאדם לגרום נזק לממון חברו, אלא מוטלת עליו גם האחריות לסייע לו בשמירה עליו. התורה דורשת מאתנו אכפתיות כלפי הזולת ורכושו - "לא תוכל להתעלם!" (דברים כב, ג).

מצות השבת אבדה מופיעה כבר בחומש שמות, בפרשת "משפטים" (שמות כג, ד). הרמב"ן, בפירושו לפרשתנו (דברים כב, א), מסביר כי הציווי בפרשתנו מוסיף על הציווי בחומש שמות: בחומש שמות מדובר על בעל חיים שתעה בדרכו, היינו, נטה מעט מן הדרך, ונקל להשיבו על ידי הכוונתו לכיוון הנכון. בפרשה שלנו מופיעה דרישה גבוהה יותר, היא מתייחסת למקרה שבעל החיים של החבר נידח, איבד לחלוטין את דרכו, כך שנדרשים מאמצים גדולים וזמן רב על מנת להשיבו למקומו.

המאמץ הגדול הנדרש מאיתנו במצוות השבת אבדה מתבטא בדינים נוספים. נתאר לעצמנו מקרה בו פלוני מצא את שה חברו הרחק מביתו. הוא התאמץ, טרח, והשיבו לחברו כמצוות התורה. והנה, יומיים לאחר מכן, הוא מוצא את אותו השה במקום אחר. שוב טורח ועמל אותו אדם כדי להשיבו לרעהו. אם ייתקל אותו אדם בשה עיקש זה תועה במקום אחר פעם נוספת, סביר להניח שהוא יאמר לעצמו: "מספיק! כמה עליי לטרוח עבור שה זה! די לי שהשבתיו פעם ופעמיים וקיימתי בכך את מצות התורה, מעתה והלאה אני פטור!". אמנם הגמרא (בבא מציעא, לא, א) מלמדת כי החיוב להחזיר את האבדה הוא תמידי: "הַשֵּׁב" - אפילו מאה פעמים משמע". אף שהדבר דורש מאמץ רב, התורה מורה לנו לטרוח שוב ושוב, ולהשיב את האבדה לחברינו.

כאשר נעיין בדבר נראה כי מצות השבת אבדה איננה מצטמצמת רק להשבת רכוש חברו, היא כוללת בקרבה גם את חובת השבת החבר עצמו, כפי שדורשים חז"ל (ספרי דברים, רכג): "וְהִשְׁבֹּתוּ לוֹ" - אף את עצמו אתה משיב לו.

לאור דברים אלו, נוכל ללמוד קל וחומר: אם את גוף חברו אנו מצווים להשיב, ואפילו את רכושו - על אחת כמה וכמה שחובה עלינו לסייע עד

כמה שניתן בהשבת נשמת חברו, בהשבת האדם אל העצמיות המקורית שלו, אל החיבור היסודי שלו, אל עצמו! אדם התועה בדרכו - מצוה לכוונו לדרך שתובילנו לייעדו. כך גם אדם התועה בדרכו הרוחנית בחיים, והינו הולך בדרכים זרות, המובילות אותו הרחק הרחק מייעוד חייו - מצוה לסייעו במציאת הדרך הנכונה בחיים.

ה"אור החיים" הקדוש בפירושו לפרשתנו (דברים כב, א), מוסיף רובד נוסף, וכותב כי כאשר האדם סר מדרך הישר, כביכול המאבד הוא הקדוש-ברוך-הוא, שאיבד את עם ישראל. בהשבת האדם אל ד', אנו מקיימים מצות השבת אבדתו של בורא עולם!

נמצאנו למדים כי מצות השבת אבדה היא מן המצוות הגדולות והמיוחדות לדורנו: להשיב את האמונה, את הנשמה. אכן, הדבר דורש עמל רב ומלווה בטרחה לא מועטה, אך זוהי אחת הדרישות מאתנו בדור הזה.

אמנם, יכול אדם לטעון: "מי אני ומה כוחי, כיצד אוכל להשיב אדם לדרכו, והנה הוא מרוחק כל כך ממנה; הוא רגיל לחיים מסוימים, לתפיסות עולם שונות - לא חבל להשקיע מאמצים רבים כל כך שתוצאתם זעירה ומסופקת?".

אכן, הדבר איננו פשוט כלל, אך זוהי הדרישה מאתנו. יש צורך בעמל רב, ביגיעה ובטרחה רבה עד מאוד. "אפילו מאה פעמים" יש לעסוק במצוה זו - צריך לנסות ולנסות עד אינסוף, ולזכור, כפי שכותב הרב זצ"ל באגרותיו (איגרות הראי"ה ב, עמוד קנג) כי: "אפילו אם יגרום כוח ההתקרבות, שרעיון כל דהו של תשובה מיראה או מאהבה יתכנס בלבם על רגע אחד - כדאי כל הטורח שבעולם".

מצות השבת אבדה היא מן המצוות הגדולות והמיוחדות לדורנו: להשיב את האמונה, את הנשמה.

מתוך קבוצת הוואטאפ: 'יהננו - ממשיכים את השליחות

בס"ד

כתיב בפסוק כי תצא למלחמה על אויבך וכו'.
שמעתי בשם הרב מרדכי אליהו דצ"ל
שאפשר לפרש את הפסוק "כי תצא למלחמה על אויבך וכו'..."
שמוטל על האדם לצאת למלחמה על היצר .
יש משנה במסכת אבות שאומרת:
"אל תאמין בעצמך עד יום מותך"
הכוונה אל תחכה לניסיון ותאמר אני אצליח להתגבר על הניסיון
אלא תצא ובתחבולות תעשה לך מלחמה צא והלחם בו כדי שלא ינצח אותך .
יש מוסג בפסיכולוגיה שאומר שיש שלושה שלבים בהתמודדות.
(F.F.F)
1.קיפאון ,2.מלחמה,3.ובריחה.
אלו סוגים של התמודדויות במצבי לחץ והתמודדות גם עם ניסיונות .
וכאשר נצא למלחמה ונקדים את האויב הפנימי נוכל להיות במצב של מלחמה ולא במצב של קיפאון או בריחה
וכך נוכל בעז"ה לנצח במלחמה מול היצר הרע .
הנני
שריה כהן
לעילוי נשמת מז"אנה בת תיתה

ברכות ואיחולים

מזל טוב למשפחת פיג'ו
לנישואי הבן אלישיב
משה עב"ל תהילה

רות'אור' תימור היקרים .

מוותיקי הישוב,
מהרמויות שבנו
ובהרבה מובנים יצרו
את צביון יישובנו.
עם עזיבתכם את הישוב
אנו מאחלים לכם
בריאות איתנה ואריכות ימים
לשנים טובות ונעימות.
מאחלים לכם קליטה מהירה
במקום מגוריכם החדש.
בברכת שנה טובה
יחד עם בני משפחותיכם.

וועד העמותה
בשם כל חברי הקהילה.

כולל יום שישי

תושבי ותושבות הסביבה מוזמנים לשמוע
שיעורי תורה על קפה ומאפה
10:00 עד 11:30
בבית המדרש "אור מאופיר"
(בניין הכיתות של הישיבה)
הכניסה ליד מרפאת קופת חולים

שיעורים לילדים בשבת

שעה 14:00, שיעור בנים בלבד מגיל 5 ומעלה
בבית הכנסת הספרדי . בהובלת שלמה בנג'י
בשעה 14:00 שיעור בנות בבית הכנסת
האשכנזי בהובלת שלמה בנג'י. הגרלה וממתק
לכל ילד!
בשעה 13:45 תתקיים קריאת תהילים, פרשת
שבוע, וקצת מסיפורי חז"ל כולל פרסים
והפתעות בבית הכנסת הספרדי בהרחבה
בהובלת אריק טימסית
בשעה 14:15 שיעור משניות חוויתי לילדי
כיתות ג-ז' בבית הכנסת הירושלמי בהרחבה
עם שיריה כהן . פחית לכל ילד.